

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้

นางสาวนรินทร์รัตน์ ศรีชูชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS RELATED TO INFANT DEVELOPMENT PROMOTING BEHAVIOR OF MOTHERS

Miss. Narinrat Srichuchart

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

500162

นรินทร์รัตน์ ศรีชูชาติ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกของมารดาในภาคใต้ (FACTORS RELATED TO INFANT DEVELOPMENT PROMOTING BEHAVIOR OF MOTHERS IN SOUTHERN REGION) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. วราภรณ์ ชัยวัฒน์, 86 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือนของมารดาในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ มารดาภาคใต้ที่มีบุตรอายุ 0 - 2 เดือนซึ่งพาบุตรมารับวัคซีนคลินิกเด็กสุขภาพดี จำนวน 100 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือน แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรค แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบสอบถามความรู้สึกทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือน ของมารดา เครื่องมือทุกชุดมีความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงเป็นที่ยอมรับได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน .89, .88, .74, .86 และ .87 ตามลำดับ วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดา ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พร้อมทั้งศึกษาอำนาจการทำนายของตัวแปรทั้งหมด ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนและสร้างสมการทำนาย ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

- 1.กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69 มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือน อยู่ในระดับสูง
- 2.การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาในภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการรับรู้อุปสรรค มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือนของมารดาในภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้ประโยชน์สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 - 2 เดือนของมารดาในภาคใต้ ได้ร้อยละ 25.1 (R² = .251) ดังนั้นจึงสร้างสมการได้ดังนี้

พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก = .249 * การรับรู้ความสามารถของตนเอง +.200 * การรับรู้ประโยชน์

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต *นรินทร์รัตน์ ศรีชูชาติ*
ปีการศึกษา.....2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วราภรณ์ ชัยวัฒน์*

4777639636: MAJOR NURSING SCIENCE

KEY WORD: HEALTH PROMOTING BEHAVIORS / INFANT/

NARINRAT SRICHUCHART: FACTORS RELATED TO INFANT DEVELOPMENT
PROMOTING BEHAVIOR OF MOTHERS IN SOUTHERN REGION. THESIS
ADVISOR: ASSOC. PROF. WARAPORN CHAIYAWAT, D.N.S., 86 pp.

The purpose of this study was to examine the relationships among perceived benefit, perceived barrier, perceived self- efficacy, positive affect relativity questionnaire and infant development promoting behavior of mothers. Sample consisted of 100 mothers in Southern region. Multi-Stage sampling was applied. Instruments consisted of the demographic data questionnaire, perceived benefit questionnaire, perceived barrier questionnaire, perceived self- efficacy questionnaire, positive affect relativity questionnaire, and infant development promoting behavior of mother's questionnaire. Content validity for all questionnaires was reviewed by a panel of experts. Their Cronbach's alpha coefficients were .89, .88, .74, .86 and .87 respectively. Descriptive statistics, Pearson product-moment correlation and stepwise multiple regression were used for statistical analysis.

The results were as follows:

1. Sixty - nine percents of mothers of 0-2 month-old infants in this study perform the infant development promoting behavior at the high level

2. There were significantly positive correlations between perceived benefit, perceived self - efficacy, positive affect relativity questionnaire, and infant development promoting behavior of mothers in Southern region at the level of .05, and negative correlation between perceived barrier and infant development promoting behavior of mothers at the level of .05.

3. Perceived self- efficacy and perceived benefit can significantly explain 25.1% of the variance of infant development promoting behavior in mothers of 0-2 month-old infants at the level of .05. Predicted formula is as follows

$$\text{Infant development promoting behavior} = .249 * \text{Perceived self- efficacy} \\ + .200 * \text{Perceived benefit}$$

Field of study.....Nursing Science.....Student's signature.....*Narinrat Srichuchart.*

Academic year.....2007.....Advisor's signature.....*Waraporn Chaiyawat*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ชัยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมีค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาแนวคิดแก่ผู้วิจัย ตลอดจนช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ รวมทั้งสนับสนุนให้ กำลังใจกับผู้วิจัยมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ข้อคิดเห็นและ คำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ให้ มีความสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น และคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาทุ่มเทเวลาถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์การเรียนการสอนที่มีคุณค่ายิ่งขอกราบ ขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าคลินิกเด็กสุขภาพดี โรงพยาบาล สิเกา จังหวัดตรัง โรงพยาบาลป่าบอน จังหวัดพัทลุง และโรงพยาบาลพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ที่ให้ ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และที่สำคัญคือ กลุ่มตัวอย่างมารดาทุกท่านที่ได้ให้ ความกรุณาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่พิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
แนวเหตุผลและสมมติฐาน.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
พัฒนาการทารกวัย 0 – 2 เดือน.....	10
พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 – 2 เดือน.....	16
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
วิธีดำเนินการ.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
สรุปผลการวิจัย.....	50
อภิปราย.....	51

	๗
ผลการวิจัย.....	
ข้อเสนอแนะ.....	57
รายการอ้างอิง.....	59
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	67
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
ภาคผนวก ค ใบยินยอมเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	81
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของมารดาที่มีบุตร 0-2 เดือน จำแนกตาม อายุ ศาสนา ลำดับบุตร รายได้ครอบครัว อาชีพ การเลี้ยงดูทารก (n= 100).....	41
2	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก วัย 0 – 2 เดือนของมารดา.....	43
3	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และร้อยละของระดับคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก วัย 0 – 2 เดือนของมารดา โดยแบ่งตามระดับพฤติกรรม.....	43
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการ (n = 100 คน)	44
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ตัวแปรต้น (n =100 คน).....	45
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Peason Product Moment Correlation) ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือนของมารดา (n = 100).....	46
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเองและความรู้สึกทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0- 2 เดือนของมารดา (n = 100 คน) ในรูปของเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix).....	47
8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²) และค่าทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R ² change) ในการพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0-2 เดือนของมารดา.....	48
9	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประโยชน์ ต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารกวัย 0 -2 เดือน ของมารดาในรูปคะแนนดิบ (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้ทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการทารก 0 - 2 เดือนของมารดา (n = 100 คน).....	49

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

31